

MONITOR

PRAWA CELNEGO I PODATKOWEGO

TAXATION AND CUSTOMS LAW MONITOR JANUARY 2010

Rada Programowa:

W NUMERZE:

Prof. dr hab. Wiesław Czyżowicz
- przewodniczący

Mgr Violetta Małgorzata Gut
- sekretarz

Prof. dr hab. Tomasz Bartoszewicz

Prof. dr hab. Andrzej Drwiłło

Prof. dr hab. Feliks Prusak

Mgr Mieczysław Nogaj

ARTYKUŁY:

- ◆ Wojciech Maruchin - Zabezpieczenie akcyzowe - str. 2
- ◆ Danilo Desiderio, Mauro Giffoni - Turcja: unia celna czy reguły preferencyjne? - str. 3
- ◆ Beata Mazur - Zasady wprowadzania towarów na wspólnotowy obszar celny - str. 7

MATERIAŁY I DOKUMENTY

- ◆ Wykaz aktów prawnych dotyczących spraw celnych i podatkowych opublikowanych w Dziennikach Urzędowych Unii Europejskiej L 293 z dnia 15 grudnia 2009 r. do L 328 z dnia 15 stycznia 2010 - str. 12
- ◆ PRZEGLĄD ZMIAN W PRZEPISACH CELNYCH I PODATKOWYCH za okres od dnia 15 grudnia 2009r. do dnia 15 stycznia 2010r. - str. 15
- ◆ System zwolnień celnych - str. 16

Tytuł wpisany na listę
czasopism punktowanych
Ministerstwa Nauki
i Szkolnictwa Wyższego.

Danilo Desiderio, Mauro Giffoni

Turcja: unia celna czy reguły preferencyjne?

Stosunki UE-Turcja zapoczątkowane zostały przez Układ o Stowarzyszeniu (tzw. „Układ z Ankary”)1, podpisany w dniu 12 września 1963 pomiędzy dwoma Stronami uzupełniony następnie Protokołem Dodatkowym2, który wszedł w życie w 1973 roku.

Głównym celem Układu z Ankary było umocnienie stosunków handlowych i gospodarczych między UE a Turcją tak, aby w trzech etapach wprowadzić Unię Celną. Jednak z wielu powodów społeczno-gospodarczych ten cel nie został osiągnięty w zaplanowanym terminie. Po przeszło 15 latach stosunki między Turcją a UE uległy przyspieszeniu w drugiej połowie lat 80-tych i nabrały nowego wymiaru dzięki zawarciu z dniem 1 stycznia 2006 r. Unii Celnej opierającej się na usunięciu po obu stronach, wszelkich barier w handlu, z wyjątkiem sektora usług i rolnictwa.

Ostatni etap Unii Celnej został ukończony w 1995 r., wraz z przyjęciem przez Radę Stowarzyszenia WE-Turcja Decyzji nr 1 z dnia 22 grudnia 1995, która dała ostateczny impuls staraniom Turcji o dostosowanie swojego systemu prawnego do prawa wspólnotowego, w szczególności w odniesieniu do spraw celnych, polityki handlowej, konkurencji i ochrony własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej. W rzeczywistości aby umożliwić prawidłowe funkcjonowanie Unii Celnej, Turcja musiała przyjąć znaczną część *acquis communautaire* w zakresie wyżej wymienionych obszarów jeszcze przed wejściem w życie Unii Celnej.

Postanowienia wykonawcze odno-

szące się do Decyzji 1/1995 Rady Stowarzyszenia WE-Turcja z dnia 22 grudnia 1995 roku zostały przyjęte w 2006 Decyzją nr 1 Komitetu Współpracy Celnej WE-Turcja z dnia 26 września 20064. Decyzja ta dostosowała ramy regulacyjne, na których opiera się Unia Celną UE-Turcja do nowelizacji rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 roku, w szczególności w odniesieniu do procedury uszlachetniania biernego, w oparciu o „metodę wartości dodanej” i „jednego pozwolenia”.

W szczególności artykuł 16 Decyzji nr 1/ 95 w celu zapewnienia swobodnego przepływu towarów między Turcją a UE, zarówno towarów całkowicie uzyskanych i towarów do swobodnego obrotu na tych terytoriach – zobowiązywał do stopniowej harmonizacji krajowego ustawodawstwa z unijną polityką handlową. Dokumenty potwierdzające status „dopuszczony do swobodnego obrotu towarowego” dla produktów przemysłowych mogą zostać uznane przez „świadcstwo przewozowe ATR, wraz z dokumentami uzupełniającymi (np. faktura lub list przewozowy). Zaświadczenie takie nie może jednak zostać uznane za dowód pochodzenia towarów.

Ponadto, w celu skorzystania z preferencyjnego traktowania, produkty muszą być transportowane „bezpośrednio” z Turcji do UE i na odwrót („zasada transportu bezpośredniego”). Zasada ta ma na celu zapewnienie, że towary przywożone na terytorium kraju przywozu są takie same jak te, które

opuściły kraj wywozu. Jednakże, jeżeli z jakiegokolwiek powodu wspomniane towary są transportowane przez terytorium państwa trzeciego lub są tam składowane jakiś czas, warunki bezpośredniego transportu uważa się za spełnione, jeśli towary pozostają pod dozorem celnym i nie zostały poddane jakiegokolwiek innej czynności niż rozładunek, załadunek lub innym czynnościom wymaganych dla utrzymania ich w dobrym stanie. Dowód zgodności z zasadą bezpośredniego transportu może być udzielony w formie jednolitego dokumentu przewozowego obejmującego przejazd towarów przez kraj tranzytu lub, na przykład, „dokument potwierdzający nienaruszony stan ładunku” wydawane przez władze tego kraju.

Turcja przyjmuje wspólną taryfę celną (WTC) UE. Jedynym wyjątkiem jest grupa towarów wrażliwych wymienionych w decyzji Rady Stowarzyszenia nr 2/95, które podlegają należnościom celnym wyższym od stawek WTC przez okres przejściowy pięciu lat. Od początku 1997 r. cła na te produkty wrażliwe ulegały zmniejszeniu o 10%, 10%, 15% i 15% w dniu 31 grudnia 1996, 1997, 1998 i 1999. Cła na produkty ostatecznie osiągnęły stawki WTC, poprzez obniżenie ich o 50%, co nastąpiło 31 grudnia 2000 roku.

Ostatecznie Turcja przyjmuje te same środki polityki handlowej oraz preferencyjne/ autonomiczne systemy handlowe stosowane przez UE wobec krajów trzecich.

Bardzo ważnym aspektem, który należy podkreślić jest to, że unia celna WE-Turcja obejmuje wyłącznie produkty przemysłowe, a nie produkty rolne (zob. załącznik 1 do Traktatu z Amsterdamu⁵) oraz produkty węgla i stali (patrz załącznik 1 do Umowy o Wolnym Handlu między Turcją a EWWS)⁶, które nie są objęte tymi uzgodnieniami i wymagają „pochodzenia” ze WE. Jeśli mają być objęte preferencjami WE należy przedłożyć Świadectwo EUR1.

Dla wspomnianych wyżej towarów rolnych i EWWS uzgodniono specjalne preferencyjne warunki między WE i Turcją. Decyzja nr 3/2006 Rady Stowarzyszenia WE / Turcja z dnia 20 grudnia 2006 r. (obowiązująca od 1 stycznia 2007 r., ale jeszcze nie opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej), ustanawia reguły pochodzenia mające zastosowanie do produktów rolnych, podczas gdy decyzja nr 1 / 2009 Rady Stowarzyszenia WE/Turcja Rady z dnia 24 lutego 2009 ustanawia reguły pochodzenia mające zastosowanie do produktów węgla i stali.

Zarówno reguły pochodzenia zawarte w decyzji nr 3/2006 (dla produktów rolnych) a także w Decyzji nr 1/2009 (dla produktów EWWiS) są identyczne z tymi, stosowanymi w kontekście pan-euro-śródziemnomorskiego systemu kumulacji reguł pochodzenia towarów. W związku z powyższym, również produkty, do których zastosowanie mają powyższe reguły pochodzenia, mogą uczestniczyć w pan-Euro-śródziemnomorskim systemie kumulacji reguł pochodzenia towarów, jak również produkty objęte unią celną WE-Turcja. W istocie, ze szczególnym uwzględnieniem towarów przemysłowych, a także towarów będących w obrocie w ramach Unii Celnej WE/Turcja, musi być dostarczone świadectwo przewozowe ATR, eksporterzy mogą zwrócić się o wydanie świadectw EUR.1 lub EUR-MED, lub mogą zgłaszać organom celnym deklarację na fakturze lub deklarację na fakturze EUR-MED, na podstawie których te towary zostały dopuszczone do swobodnego obrotu, dostarczając „deklaracje dostawcy” (Art. 45 Decyzji nr 1/2006 Komitetu Współpracy Celnej⁷, dotyczące statusu pochodzenia towarów dostarczonych w związku z regułami pochodzenia o których mowa w umowach o preferencyjnych warunkach handlu.

Deklaracje dostawcy są więc stosowane przez eksporterów jako dowody dla potrzeb wydania świadectwa EUR.1 lub EUR-MED lub jako podstawa do sporządzenia deklaracji na fakturze lub deklaracji EUR-MED na fakturze. Przedsiębiorcy powinni więc mieć świadomość, że obrót towarów na terytorium UE i Turcji na warunkach unii celnej nie może odbywać się na podstawie świadectwa EUR.1.

Należy również zauważyć, że Turcja kandyduje do członkostwa w UE, jest członkiem Światowej Organizacji Handlu, i jest sygnatariuszem następujących konwencji:

Międzynarodowej Konwencji Transportu Towarów w ramach Karnetów TIR z dnia 15 stycznia 1959 („Konwencja TIR”), która umożliwia przepływ towarów w ramach kontroli celnej przez międzynarodowe granice bez płacenia opłat celnych i podatkowych, które normalnie należałoby zapłacić w związku z importem (eksportem)⁸.

Konwencja Celna w ramach karnetu A.T.A. dla odprawy czasowej towarów z dnia 26 czerwca 1990 (znanej jako Konwencja ATA). Ta umowa międzynarodowa ma w szczególności na celu ułatwienie odprawy czasowej poprzez uproszczenie i harmonizację procedur, poprzez przyjęcie standardowych kart jako międzynarodowych dokumentów celnych, tym samym przyczyniając się do rozwoju handlu międzynarodowego

Daniło Desiderio, włoski adwokat, specjalizujący się w problematyce regulacji celnych i handlu międzynarodowego, jest doradcą zarówno włoskiej Rady Agentów Celnych (Włoskie Stowarzyszenie Agentów Celnych) oraz CONFIAD (Pan-europejskiego Stowarzyszenia Agentów Celnych). Jest konsultantem wielu instytucji, organizacji, agencji rządowych i organizacji zawodowych we Włoszech i na szczeblu wspólnotowym. Więcej informacji, na stronie internetowej: www.ddcustomslaw.com. E-mail: d.desiderio@ddcustomslaw.com.

Mauro Giffoni, i jest właścicielem agencji doradztwa celnego SG Customs Affairs sprl, z siedzibą w Brukseli, Belgia. Jest doradcą celnym „Coifsiglio Nazionale degli spedizionieri doganali” (włoskiej Rady agentów celnych) oraz CONFIAD (Pan-europejskiego Stowarzyszenia Agentów Celnych). Jest kon-

sultantem wielu firm na szczeblu europejskim i wykląda przedmiot „Przepisy celne” w „Ecole Supérieure des Sciences Fiscales” (ESSF) z ICHEC, Uniwersytet w Brukseli. Więcej informacji, na stronie internetowej: www.customsaffairs.com. E-mail do Mr Mauro Giffoni: mauro.giffoni@studiogiffoni.com

tłumaczył: Borys Stelmaszczuk

Przypisy

- 1 Układy Stowarzyszeniowe są umowami międzynarodowymi zawartymi przez Wspólnotę Europejską (a od 1 grudnia 2010, w związku z wejściem w życie Traktatu z Lizbony, Unię Europejską jako mającą osobowość prawną w prawie międzynarodowym), z krajami trzecimi na podstawie Artykułu 310 (ex 238) TWE. Podczas gdy ich treść różni się w zależności od kraju partnerskiego, ich głównym celem jest ustanowienie szerokich ram prawnych dla stosunków bilateralnych. Zwykle dają podstawę stopniowej liberalizacji handlu na różnych poziomach (obszary, które często są pokryte takimi umowami obejmują rozwój stosunków politycznych, handlowych, społecznych, kulturalnych i bezpieczeństwa). W pewnych przypadkach przygotowują do przyszłego członkostwa w Unii Europejskiej.
- 2 <http://ec.europa.eu/world/agreements/downloadFile.do?fullText=yes&treatyTransId=2281>
- 3 <http://en.gumruk.gov.tr/eu/DECISION-NO1-95OFTHEEC-TURKEYASSOCIATIONCOUNCIL.doc>
- 4 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:265:0018:0038:EN:PDF>
- 5 Traktat z Amsterdamu zmieniający Traktat o Unii Europejskiej podpisany w dniu 2 października 1997 i wszedł w życie z dniem 1 maja 1999. Wykaz takich towarów stosowanych w ramach preferencyjnych / autonomicznych systemów przez UE wobec dostępny na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/customs_duties/rules_origin/customs_unions/list_of_goods_en.pdf
- 6 http://www.dtm.gov.tr/dtmadmin/upload/AB/AkctDevletYardimDb/turkey_ecsc.doc
- 7 Decyzja nr 1/2006 Komitetu Współpracy Celnej WE-Turcja z dnia 26 września 2006 r. ustanawiająca szczegółowe zasady stosowania decyzji nr 1/95 Rady Stowarzyszenia WE-Turcja (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:265:0018:0038:PL:PDF>)
- 8 Warunkiem procedury TIR jest konieczność objęcia transportu drogowego w przepływie towarów.